

Dr. CSÍKI GÁBOR emlékezete

(1909. június 1. – 2004. december 30.)



A 2004-es unitárius falinaptár közepét jelképesen az erdélyi Székelykeresztúr unitárius templomának és régi iskolájának színes fotóanyaga díszíti. Az esztendő szomorúan is jelképes a székelykeresztúri, de öregségükre Százhalombatta-Dunafüredre került unitárius Csíki-család számára: az év elején örökre elment Csíki Zsuzsanna (Unitárius Élet, 2004/2) majd őt követte, az év végén csendesen az utolsó testvér, dr. Csíki Gábor jogtanácsos, a Budapesti Unitárius Egyházközség hajdani presbitere (2004. december 30.).

Dr. Csíki Gábor, a hasonló nagynevű budapesti unitárius püspökhelyettes unokaöccse 1909. június 1-jén, pünkösd napján született Székelykeresztúron, a gazdálkodó Csíki Miklós és Patakfalvi Anna házasságának második gyermekeként. A Trianon utáni nehéz kisebbségi években a család hat gyermeket, négy fiút és két leányt nevelt fel. A háború utáni trauma, a nemzetiségi és gazdasági nehézségek miatt akkor százezrek vándoroltak ki Erdélyből. Így 1928 őszén a fiatal Csíki Gábor is elindult szerencsét próbálni Amerikába, de csak a magyar fővárosig, Budapestig jutott el, ahol rátermettsége, munkabírása, a gondviselés meg a szerencsés véletlen, bár megpróbáltatások árán, de megsegítette, megtartotta élete végéig megtalálva mindazt a szépet és jót (család, nemzeti, vallási közösség), melyre hívó magyar ember mindig is áhítozik.

Egész életére meghatározó keretet adott erdélyi származása, neveltetése, Istenben való erős hite, nemzeti elkötelezettsége, a Budapesti Unitárius Egyházközséghez való ragaszkodó kötődése. Kezdetben a Hőgyes Endre utcai diákotthonban (Misszió Ház) kapott szállást, leérettségizett a Lónyai utcai Református Kollégiumban, következett az önkéntes katonáskodás (1929) majd dolgozni kezdett és teljesen önerőből elvégezte a kecskeméti jogakadémiát, végül 1937-ben Pécsen szerzett doktorátust Krisztics professzornál. Mai változó és rohanó világunkban szinte hihetetlennek tűnik, hogy dr. Csíki Gábornak egyetlen munkahelye volt: a Budapesti Gázművek, ahol kezdetben (1933-tól) az órabéres osztályon, majd a doktorátus után, a gázgyári titkárságon, ill. mint jogtanácsos dolgozott egészen nyugdíjaztatásáig, 47 éven keresztül. Családalapítása is Budapesthez kötődik: 1942. október 11-én feleségül veszi Rácz Erzsébet Zsuzsanna okleveles óvónőt, házasság, mely boldogságukra két leánygyermekkel (Csíki Tünde, Csíki Anikó), három unokával (Levente, Gábor, Eszter) és egy

dédunokával (Botond) áldotta meg. Hosszú, szép élete ennek a kiegyensúlyozott több mint fél évszázados boldog házasságnak, megértő drága hitvesének is köszönhető. Feleségének 1994-ben bekövetkezett halála után, Zsuzsanna testvérével élt szeretett egyetértésben Dunafüreden (Százhalombatta), kis házban a természet közelében, ahol még mozgáskorlátozottsága ellenére is, minden év karácsonyán úrvacsorát vett a budapesti Nagy Ignác utcai lelkesztől.

Életének legnagyobb kockázatát az 51 évvel ezelőtti Don-kanyari szörnyű katasztrófában való kényszerű részvétele jelentette. Már házasságát követő napokon a frontra kerül és 1942–43 fagyos tele a második magyar hadsereg katonájaként, az ukrán fronton Korotojak, Uriv, Voronyezs térségében találja. Saját elmondása alapján az 1943-as januári nagy áttöréskor „megjárja a poklok poklát”, a Don jegéről éhesen és félig megfagyottan kis csoportjával (munkaszolgálatosok és katonák) többszöri bekerítés után (utoljára Belgorodnál) sikerül áttörnie, kiszabadulnia, megmenekülnie. Március hónapjában kerül haza a komáromi majd az Alkotás utcai katonai kórházba, tifuszos betegen, és olyannyira lesoványodva, hogy felesége és rokonai sem ismernek rá. Mindvégig az Isteni Gondviselés volt vele. Életét mentette meg igaz hite és erős élni akarása.

Életakarátára, munkabírására az elkövetkező évtizedekben is nagy szükség volt. Családjának, magyarságnak, egyházának szeretetében élte további életét. Igazságát folyamatosan megharcolta. Szülőföldjétől, Erdélytől és a Székelyföldtől, a Hargita alatti emberektől soha el nem szakadt. Bár „ittthon” volt Magyarországon minden évben hazalátogatott Erdélybe, hogy „ottthon” is legyen. Onnan merített erőt és feltöltődést hétköznapiakra és ünnepekre. Ahogy csak tehette állandóan gondoskodott, segített és közvetített ember-ember között.

Most búcsúzunk tőle, kidőlt a nagy fa! Hosszú, értékes, becsületes munkával leélt, megharcolt, de szép élete üzenet a másnak: hinni, remélni, megmaradni. Emléke legyen áldott és szavai további útravalónk: Legyen veletek a Jó Isten, magyarok!

Wass Albert soraival emlékezve, őrizzük meg szeretetben emlékét:

*„Üzenem az otthoni hegyeknek:
a csillagok állása változó,
s törvényei vannak a szeleknek,
esőnek, hónap, fellegeknek
és nincsen ború örökkévaló.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.”*

Dr. Kovács J. Attila,

(Százhalombatta-Dunafüred, Strand utca 7.)